Taxa pe Carbon: perspectivele și strategiile pentru companiile românești după primele două perioade de raportare

- **În perioada de tranziție 1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025 sunt obligatorii doar raportările, Taxa pe Carbon ca atare se va plăti pentru produsele importate începând cu 1 ianuarie 2026**
- **Obligațiile de raportare în această perioadă și cum se realizează Accesul la Registrul tranzitoriu CBAM**
- **Calculul emisiilor directe și indirecte – pentru anumite produse, emisiile calculate pot fi de cinci ori mai mici față de valoarea stabilită de CE**

Pentru a-și păstra competitivi producătorii, dar și pentru a evita relocarea producției din Uniunea Europeană în țările terțe, Comisia Europeană a introdus Taxa pe Carbon aplicabilă importurilor de produse din industrii intens poluante, din sectoarele ciment, fontă, fier și oțel, aluminiu (de exemplu, minereu de fier, tuburi, țevi, rezervoare, construcții și părți de construcții, șuruburi, piulițe), îngrășăminte, energie electrică și hidrogen. Acestea sunt considerate „produse CBAM” prin Regulamentul (UE) 956/2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră, Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), așa-numita Taxă pe Carbon, aplicabilă de la 1 octombrie 2023.

Din practica primelor două termene de raportare (pentru trimestrul IV 2023 și pentru trimestrul I 2024) rezultă o multitudine de aspecte de înțeles și de aplicat de către companii. Deși regulamentul este însoțit de explicații în

profunzime, documente și detalii, toate fiind pe larg expuse în platforma dezvoltată de UE, realitatea arată complexitatea și specificitatea aplicării în practică a regulamentului de către companii. De exemplu, una dintre cele mai mari provocări în realizarea raportărilor constă în comunicarea cu furnizorii și obținerea informațiilor necesare la calculul emisiilor.

„Perioada dintre 1 octombrie 2023 și 31 decembrie 2025 este definită ca o perioadă de tranziție, în care importatorii au obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a unei taxe ca atare. Importatorii de produse care fac obiectul taxei CBAM vor trebui să obțină statutul de „declarant autorizat CBAM", începând cu 1 ianuarie 2025", explică Mihai Petre, Director, Comerț Internațional, EY România.

Informațiile se raportează prin intermediul bazei de date electronice a Comisiei (CE), Registrul Tranzitoriu CBAM, în baza unei înregistrări prealabile, care poate fi efectuată fie individual, de către importator, fie prin intermediul reprezentantului indirect, în cazul în care importatorul nu este stabilit într-un stat membru sau declarația vamală este depusă prin reprezentare indirectă. Următoarea raportare, a treia de la introducerea obligativității, trebuie depusă până la 31 iulie 2024, pentru mărfurile importate în cel de-al doilea trimestru al acestui an.

*„Declaranților li se permite să utilizeze valorile implicite publicate de către Comisia Europeană pentru a raporta emisiile încorporate ale produselor importate care fac obiectul CBAM numai în cazul în care nu sunt disponibile date reale privind emisiile încorporate ale anumitor bunuri la nivelul instalației, până la 31 iulie 2024 *", a explicat a explicat Daniela Neagoe, Senior Manager, Comerț Internaţional, EY România.

După finalizarea perioadei de tranziție, începând cu anul 2026, pe lângă obligația de raportare, importatorii de produse

CBAM vor fi obligați să achiziționeze „certificate CBAM”, pentru a-și acoperi emisiile de carbon, pe care vor trebui să le restituie autorităților până la data de 31 mai a fiecărui an, prin intermediul Registrului CBAM.

„Calculul acurat pentru emisiile de carbon ale produselor este esențial, întrucât rezultatele acestuia pot influența decizia companiilor de a achiziționa bunuri cu amprentă de carbon mai mică, ceea ce, în funcție de tipul industriei, poate facilita atingerea țintelor de decarbonizare setate de companie. Pe de altă parte, acestea pot influența și performanța financiară a companiilor, prin necesitatea achiziției de certificate CBAM”, a explicat Sergiu Vasilie, Senior Manager, Sustenabilitate și Schimbări Climatice, EY România. Din practica de până acum, de exemplu, pentru anumite produse, emisiile calculate de instalație au fost de aproape cinci ori mai mici față de valoarea implicită stabilită de către Comisia Europeană.

Pe măsură ce schimbările climatice continuă să aibă un impact din ce în ce mai mare asupra economiilor, întreprinderilor și comunităților globale, este mai important ca niciodată să se accelereze tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon. Paradoxal, într-un moment în care emisiile globale de gaze cu efect de seră trebuie să scadă rapid, acestea continuă să crească.

„Tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon poate veni cu riscuri semnificative, dar poate crea, de asemenea, oportunități uriașe pentru organizațiile care gândesc cu anticipație, pentru a genera valoare din noi afaceri, produse și servicii”, a declarat Anamaria Stroia-Tilley, Senior Manager, Sustenabilitate și Schimbări Climatice, EY România.

Un alt subiect de interes este, de asemenea, Noul Regulament F-Gas (UE) 573/2024, în vigoare din luna martie 2024. Acesta introduce noi restricții de utilizare a hidrofluorcarburilor (ca atare sau în cadrul unui echipament, cum ar fi frigidere,

congelatoare, echipamente de climatizare, pompe de căldură, produse de îngrijire personală) și prevede eliminarea totală a acestora până în anul 2050.

În acest context, recomandarea experților EY este de a demara cât mai repede analiza impactului taxei CBAM asupra activității companiei și de a lua în considerare cel puțin câteva acțiuni obligatorii: demararea unei analize a impactului CBAM raportat la activitatea desfășurată, dar și în funcție de importurile efectuate, pe baza codurilor tarifare și a țării de origine pentru bunurile importate; contactarea furnizorilor în vederea obținerii informațiilor necesare, dar și notificarea acestora cu privire la obligațiile incidente CBAM; obținerea accesului la registrul tranzitoriu CBAM; evaluarea impactului financiar; inițierea procesului de obținere a statutului de declarant autorizat CBAM începând cu 1 ianuarie 2025.

Sediile de firme – noutăți fiscale majore care afectează în mod direct nenumărate companii

Autor: Sorin Biban, Partener Taxe Biriș Goran

Companiile românești vor trebui să fie și mai vigilente în ceea ce privește cheltuielile cu sediile, deoarece limitări nou introduse de autorități le afectează în mod direct și le obligă să își revizuiască procedurile contabile și fiscale interne legate de sediile lor sociale sau punctele de lucru. Noile măsuri vizează pe de-o parte limitarea deducerilor

pentru cheltuielile cu sediile – atât în ceea ce privește TVA, cât și cheltuiala aferentă, la calculul impozitului pe profit – și, pe de altă parte, o obligație nou-introdusă de a reține la sursă impozitele pe venit pentru spațiile închiriate de la persoane fizice.

Deducerea TVA și a cheltuielii pentru sedii, limitată

Prin OUG 115/2023, deducerea cheltuielilor pentru sedii a fost limitată la jumătate începând cu 1 ianuarie 2024. Această limitare se aplică atât sediilor sociale aflate în proprietatea companiilor, cât și celor aflate în locuința personală a unei persoane fizice și închiriate sau luate prin contract de comodat de către companii.

Dacă aceste spații sunt utilizate și în scop personal, nu doar pentru activitatea economică, companiile pot deduce doar jumătate din cheltuielile de funcționare, întreținere și reparații, și numai pentru partea din spațiu aferentă activității economice.

Pentru sediile sociale aflate în proprietatea companiilor, situația este chiar mai severă. Dacă aceste sedii sunt folosite în scop personal de către asociați, toate cheltuielile sunt considerate nedeductibile în totalitate, fiind privite ca beneficii personale.

Reguli similare se vor aplica și în cazul amortizărilor: pentru un sediu aflat în proprietatea societății, care nu este utilizat strict în scopul activității economice, deducerea amortizării va fi permisă doar pentru 50% din cheltuială, în timp ce, dacă utilizarea este făcută în scop personal de către asociați, amortizarea este integral nedeductibilă.

Măsurile au fost impuse prin OUG 115/2023 și au devenit aplicabile de la 1 ianuarie 2024.

În ceea ce privește TVA aferent, se va limita dreptul de deducere la 50% pentru taxa aferentă „*cumpărării, închirierii sau leasingului de clădiri/spaţii de locuit, indiferent de destinaţia acestora, situate în zone rezidenţiale sau în blocuri de locuinţe şi a taxei aferente cheltuielilor legate de aceste clădiri/spaţii de locuit, în cazul în care acestea nu sunt utilizate exclusiv în scopul activităţii economice*”. Este important însă de menționat că pentru această limitare este necesară obținerea unei derogări de la Comisia Europeană, astfel că se va aplica de la data de 1 a lunii următoare celei în care România va primi această autorizare.

Obligația de reținere la sursă a impozitelor pentru sediile închiriate de la persoane fizice

O altă obligație majoră care a intrat în vigoare de la începutul acestui an este legată de reținerea la sursă a impozitelor pe venit pentru sediile închiriate de la persoane fizice. Astfel, entitățile care au obligația de a ține contabilitate, indiferent de forma lor juridică (SRL, SA, PFA, întreprinderi individuale, ONG-uri sau profesii liberale), sunt obligate să calculeze, să rețină și să vireze lunar la stat impozitul pe venitul din chirii datorat de proprietarii persoane fizice.

Impozitul trebuie declarat lunar prin formularul 100 și plătit până pe data de 25 a lunii următoare celei în care s-a efectuat plata chiriei. În plus, aceste venituri trebuie incluse în declarația 205, care se depune anual (pentru anul fiscal 2024, declarația se va depune în 2025).

Respectarea acestor obligații este crucială pentru evitarea sancțiunilor financiare și legale. Adaptarea rapidă la noile cerințe va asigura conformitatea fiscală și va preveni complicațiile juridice care pot apărea din nerespectarea

noilor reglementări. Companiile sunt sfătuite să consulte experți fiscali și juridici pentru a se asigura că își îndeplinesc toate obligațiile legale și pentru a evita riscurile asociate cu aceste schimbări semnificative în legislația fiscală.

Perioada de grație la e-Factura a expirat. Ce trebuie să știe firmele despre aplicarea amenzilor

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

Începând cu 1 iunie, companiile trebuie să fie extrem de atențe la noile obligații legate de facturarea electronică, deoarece perioada de grație în care nu s-au aplicat amenzi s-a încheiat la 31 mai. În condițiile în care regimul sancționatoriu aferent sistemului național de facturare electronică este în prezent în vigoare, companiile trebuie să se asigure că sistemele lor de facturare sunt conforme cu cerințele e-Factura căci nerespectarea acestor obligații poate duce la sancțiuni financiare semnificative, afectând atât contribuabilii mari, cât și pe cei mijlocii și mici. Adaptarea la noile norme nu este doar o obligație legală, ci și o necesitate pentru a evita amenzile și pentru a asigura o gestionare eficientă a afacerilor în contextul actual, marcat de o digitilizare accelerată.

Perioada de grație pentru e-Factura s-a încheiat la 31 mai, astfel că regimul sancționatoriu aferent sistemului național de facturare electronică a început să se aplice de la 1 iunie.

Acest lucru înseamnă că, de-acum companiile nu mai au niciun răgaz, și pot fi amendate oricând dacă nu transmit toate facturile emise prin sistemul național e-Factura.

Termenul de raportare este de cel mult 5 zile lucrătoare de la emiterea facturilor, iar nerespectarea lui va atrage amenzi considerabile, diferențiate în funcție de mărimea contribuabililor:

- Contribuabili mari: amenzi între 5.000 și 10.000 lei;
- Contribuabili mijlocii: amenzi între 2.500 și 5.000 lei;
- Contribuabili mici și persoane fizice: amenzi între 1.000 și 2.500 lei.

Între timp, prin OUG nr. 34/2024, publicată în luna aprilie, autoritățile au clarificat și modul în care vor fi aplicate efectiv aceste amenzi, în condițiile în care acest lucru nu era suficient de bine articulat în legislația inițială.

Astfel, Ministerul de Finanțe a explicitat prin acest act normativ că amenzile se aplică o singură dată pentru toate facturile aferente unei luni și neraportate în sistem, nu pe fiecare factură individuală. Aceasta înseamnă că sancțiunile vor fi aplicate global pentru lipsa transmiterii facturilor în e-Factura dintr-o lună calendaristică, indiferent de numărul acestora.

De asemenea, tot prin OUG nr. 34/2024, s-a stabilit în mod expres că pentru facturile neraportate în perioada de grație (până la 31 mai), ANAF nu poate aplica amenzi retroactive.

Cu toate acestea atragem atenția că în Codul de procedură fiscală există un mecanism indirect de sancționare. Mecanismul, sesizat inclusiv de presa centrală și confirmat apoi și de Ministerul de Finanțe, este unul general și se poate aplica mai multor tipuri de contravenții din sfera contabil-fiscală, deci inclusiv celor vizate de e-Factura. Prin acest mecanism, un inspector aflat în control fiscal poate solicita unei companii să trimită în e-Factura toate

facturile emise în alte formate în primele cinci luni din acest an (cât a fost în vigoare perioada de grație), iar, ulterior, dacă măsura dispusă de inspector nu este îndeplinită, se pot aplica amenzi (deci va fi sancționată nu absența propriu-zisă a facturilor din e-Factura, ci neîndeplinirea unor măsuri impuse de inspectorii ANAF).

Amenzile de acest fel sunt chiar mai mari decât cele prevăzute în mod specific de cadrul legal al e-Factura: între 12.000 și 14.000 lei pentru contribuabililii mijlocii și mari sau între 2.000 și 3.500 lei pentru celelalte persoane juridice și pentru persoanele fizice.

Mai merită punctat că ulterior, de la 1 iulie, obligațiile ce țin de facturarea electronică intră într-o nouă etapă, una și mai strictă: se elimină complet facturile în format pe hârtie sau cele în format electronic alternativ (e-mail sau orice alte standarde foloseau companiile până acum în procesul lor de facturare), urmând ca facturile să fie emise și comunicate partenerilor comerciali strict prin e-Factura. Și termenul de raportare a facturilor va fi scurtat, de la 1 iulie, el fiind de cinci zile calendaristice de la emitere.

În afară de amenzi, care vor fi aceleași pentru neraportarea în termen a facturilor, de luna următoare mai apare și o altă sancțiune pentru cei care primesc sau înregistrează facturi neraportate în sistemul național de facturare electronică: amenda va fi egală cu 15% din valoarea totală a documentului vizat.

Separat de amendă, începând cu 1 iulie 2024, contribuabilii care primesc și înregistrează în contabilitate facturi care nu au fost transmise prin sistemul e-Factura nu vor avea dreptul să își deducă TVA aferent, întrucât începând cu această dată doar documentele electronice emise în sistem sunt eligibile pentru deducerea TVA, în conformitate cu articolele 299, respectiv 319 din Codul fiscal.

Trei mari specialiști în fiscalitate din Europa vin în premieră la Conferința de TVA din București

Având cunoștință de evenimentele de marcă ce se organizează la nivel european în domeniul fiscalității, am dorit să aducem aproape de practicienii și de mediul academic românesc pe unii dintre cei mai mari profesioniști în domeniu: Rita de la Feria, Patrice Pillet și Tiina Ruohola.

Discursurile acestora se vor concentra nu doar pe modificările ce se preconizează în legislația europeană de TVA (Patrice Pillet), ci și pe cele mai bune practici experimentate la nivel european în relația contribuabil – administrație fiscală (Tiina Ruohola) și, nu în ultimul rând, pe măsurile de politică fiscală pe care România le-ar putea avea în vedere în scopul creșterii colectării în materia TVA, aceasta din urmă fiind cea mai scăzută dintre toate statele membre (Rita de la Feria).

Rita de la Feria

Rita de la Feria

este profesor în drept fiscal al Universității din Leeds și unul dintre cei mai mari specialiști din lume în politici fiscale, fiind desemnată în 2016 ca fiind cea mai influentă femeie în fiscalitatea internațională.

Rita de la Feria susține discursuri sub jurământ în plenul parlamentelor diverselor state cu privire la funcționalitatea anumitor măsuri fiscale și este contractată de diferite guverne și instituții internaționale pentru a analiza socio-economic comportamentul contribuabililor și pentru a propune întregul sistem fiscal.

Ultima analiză a Ritei, comandată de FMI, vizează impactul unui TVA progresiv, pe microsimulări realizate la nivelul a două state africane.

Acesta este unul dintre cele mai relevante discursuri (scurte) ale Ritei:

https://re-imagine.eu/reimagine-talks-reimagine-taxation-with-professor-rita-de-la-feria

Pe 18 iunie, la București, Rita de la Feria va vorbi despre deficiențele majore ale sistemului românesc de TVA (de la administrare fiscală la legislație deficitară, în special în ceea ce privește cotele reduse de TVA) și despre posibilele soluții ce ar putea fi implementate în România.

Patrice Pillet

Patrice Pillet
este șeful departamentului de TVA din cadrul Comisiei

Europene. Patrice ne va vorbi despre evoluția negocierilor dintre Comisie și statele membre în ceea ce privește modificările legislative de substanță ce vor viza economia digitală. Pachetul de TVA numit ViDA (VAT in the digital age) se discută de aproximativ doi ani, fiind considerat cea mai consistentă modificare a Directivei de TVA. Pe data de 14 mai 2024, acest pachet de măsuri a picat la votul statelor membre (unde este nevoie de unanimitate).

Vom afla în premieră de la Patrice Pillet ce opțiuni propune Comisia și cum se așteaptă ca acestea să fie reflectate în legislațiile statelor membre.

Tiina Ruohola

Tiina Ruohola
este reprezentanta confederației finlandeze și reprezentant al mediului de afaceri în discutarea și creionarea modificărilor legislației europene de TVA. Tiina este o bună cunoscătoare a demersurilor pe care statele membre le-au făcut deja în direcția eficientizării colectării TVA. Discursul ei din cadrul evenimentului din 18 iunie se va concentra pe soluțiile identificate de mai multe state membre, în facilitarea relației cu contribuabilul (de exemplu, inspecții fiscale din birou, rambursări de TVA rapide și, mai ales, îndrumare concretă și eficientă a contabilului, astfel încât acesta să nu mai comită greșeli). Digitalizarea administrației fiscale și e-factura vor fi unele dintre subiectele de discuție.

Aceasta este doar cea de a doua zi a evenimentului. În prima zi a conferinței, pe 17 iunie, 12 dintre cei mai buni

profesioniști din domeniul TVA din România vor avea prezentări ce vor viza sediul fix, taxa clawback, provocările în deducerea TVA, problemele de TVA intervenite în tranzacțiile imobiliare și în cadrul executărilor silite, cotele reduse de taxă, scutirile de TVA și noile măsuri aflate în plină creionare, la nivelul Ministerului de Finanțe.

Pentru detalii complete privind Conferința de TVA, ediția 2024, programul acesteia și modalitatea de înscriere, vă rugăm să accesați pagina evenimentului, aici.

Studiu EY: politici și controverse fiscale – ce ar trebui să aibă în vedere companiile în acest an?

Reformele fiscale globale implementate de guvernele din întreaga lume devin tot mai interconectate și obligă companiile să ia măsuri în regim de urgență, se arată în studiul global anual EY – Tax and Policy Controversy Outlook EY.

Se întrevede la orizont un sistem fiscal internațional mai stabil, deoarece guvernele se coordonează mai mult ca în trecut? Cum va afecta Pilonul II BEPS stimulentele fiscale, chiar și pentru societățile care nu fac obiectul normelor sale? Cum va influența creșterea transparenței dezvoltarea unor noi politici fiscale? Sunt doar câteva dintre întrebările la care experții în taxe și fiscalitate caută răspunsurile cele mai potrivite.

Pe măsură ce guvernele iau în considerare impozitele digitale, modificarea anumitor norme fiscale în lumina Pilonului II BEPS și reforme fiscale mai ample pentru a-și promova obiectivele politice și a-și satisface nevoile de venituri vor apărea o serie de implicații pe termen lung ce vor afecta mediul fiscal internațional și economia mondială.

Impactul Pilonului II BEPS – creșterea transparenței și guvernanță fiscală

Pilonul II BEPS este menit să creeze un sistem coordonat de impozitare care să impună marilor entități multinaționale (MNE) să plătească un nivel minim de impozitare (o rată efectivă de impozitare (ETR, de 15%) pentru veniturile obținute în fiecare dintre jurisdicțiile în care își desfășoară activitatea. În prezent, multe jurisdicții au încorporat în legislația națională normele din Pilonul II și altele lucrează pentru punerea lor în aplicare.

Acest val de schimbări fiscale la nivel mondial sporește și mai mult nevoia de siguranță fiscală. Ceea ce se întâmplă astăzi este o trecere de la combaterea exclusivă a litigiilor individuale, la o abordare mai proactivă, în care riscurile sunt identificate, evaluate și gestionate mai devreme în ciclul de viață al controversei, pentru a reduce apariția și diminuarea amplorii viitoarelor dezacorduri, relevă studiul EY.

Datele necesare pentru rapoarte pot fi utilizate de întreprinderi pentru a obține noi informații despre profilul lor operațional și pot fi utilizate proactiv în comunicările cu părțile interesate privind rolul și contribuția la economiile locale.

Administrațiile fiscale, la rândul lor, își sporesc propria transparență, cu privire la prioritățile lor, iar întreprinderile pot folosi aceste informații pentru a fi mai proactive în a anticipa potențialele controverse.

„Astfel, controalele simultane și/sau multilaterale desfășurate în mai multe jurisdicții asupra aceluiași grup de companii ar trebui să ia amploare, în condițiile în care autoritățile fiscale române nu folosesc acest instrument transpus de foarte mult timp în Codul de Procedură Fiscală, spre deosebire de celelalte administrații fiscale din Europa. În același timp, și metodele alternative de soluționare a litigiilor care implică cel puțin două jurisdicții, cum este arbitrajul fiscal, ar trebui să capete amploare. Din păcate, și la acest capitol autoritățile fiscale române lasă de dorit, de foarte multe ori contribuabilii fiind obligați să acționeze în instanță autoritățile fiscale pentru a-și respecta obligațiile de participare la soluționarea unei duble impuneri ca urmare a unei inspecții fiscale, fie în cadrul procedurii de soluționare amiabilă, fie în cadrul arbitrajului fiscal”, explică Emanuel Băncilă, Partener, coordonator Litigii și Inspecții Fiscale, Băncilă, Diaconu și Asociații.

În perioada următoare, se așteaptă o revenire a acordurilor de prețuri în avans, în special pentru că societățile caută certitudini suplimentare în ceea ce privește noile norme din Pilonul II. Aceste programe implică faptul că și contribuabilul, și administrația fiscală lucrează în mod colaborativ pe parcursul anului pentru a revizui tranzacțiile care vor ajunge în cele din urmă în declarația fiscală.

La ce ar trebui să fie atente companiile în continuare?

Efectele depline ale Pilonului II vor continua să se producă în următorii ani, cu jurisdicții suplimentare care acționează în vederea implementării, cu zonele de siguranță tranzitorii programate să se elimine treptat și cu aplicarea pe scară largă a regulii privind profiturile subimpozitate (UTPR), care va începe în 2025.

Va fi important ca societățile să monitorizeze evoluțiile din Pilonul II în toate jurisdicțiile care sunt relevante pentru activitățile lor. Implementarea Pilonului II într-o țară va

afecta rezultatele Pilonului II ale unei companii în alte țări, iar factorii de decizie și administrațiile fiscale vor trebui să urmărească evoluțiile din alte jurisdicții, plus regândirea beneficiilor fiscale, pentru că eficacitatea multora dintre acestea va fi erodată de posibila aplicare a normelor din Pilonul II ale altor jurisdicții. Pe de altă parte, guvernele pot pune mai mult accent pe utilizarea mai mare a impozitelor specifice pentru a-și atinge obiectivele de sustenabilitate. Impozitele pe veniturile excepționale din sectorul energetic, taxele pe ambalajele din plastic și ajustările la frontiera de carbon (CBAM) au luat amploare, astfel că vor apărea noi taxe.

Complexitatea tehnică a normelor din Pilonul II, combinată cu modul în care normele din mai multe țări se pot aplica aceluiași venit, obligă companiile și administrațiile fiscale să anticipeze viitoarele controverse. Companiile analizează cu prudență modul în care punerea în aplicare a acordurilor prealabile de stabilire a prețurilor (APA) în prezent poate crea o bază care va contribui la reducerea problemelor legate de Pilonul II în viitor.

Repercusiunile Pilonului I

Pilonul I a avansat mai lent decât Pilonul II, iar anul 2024 se preconizează că va fi un an crucial privind noile reguli de alocare a profitului pentru companiile multinaționale. Pilonul I este bazat pe o formulă concepută pentru a crește ponderea drepturilor de impozitare a veniturilor globale din afaceri alocate jurisdicțiilor de piață (Suma A). Aceasta este cuplată cu eliminarea Digital Services Tax (DST) și a măsurilor similare. Suma B a Pilonului I prevede un sistem de randamente fixe pentru activitățile de bază de marketing și distribuție, menit să funcționeze în cadrul tradițional al prețurilor de transfer prin încorporarea în Recomandările OCDE privind prețurile de transfer. Spre deosebire de Suma A, Suma B nu face obiectul unor praguri de aplicare, iar normele sale se aplică tranzacțiilor acoperite ale oricărei întreprinderi

multinaționale.

„Jurisdicțiile pot alege să aplice sau nu Suma B, iar rezultatele privind stabilirea prețurilor în cadrul sumei B nu vor fi obligatorii pentru o jurisdicție care nu o adoptă. Este important însă de menționat faptul că, în acest context, companiile, inclusiv cele din România, trebuie să monitorizeze dacă și cum jurisdicțiile relevante pentru afacerea lor aleg să implementeze Suma B, să evalueze dacă au tranzacții în sfera de aplicare care implică o jurisdicție ce implementează Suma B și o jurisdicție care nu o face”, explică Adrian Rus, Partener, Liderul departamentului Prețuri de transfer, EY România. Deși obiectivul acesteia este de a reduce disputele privind returnările de marketing și distribuție, opțiunea pe care o conține suma B ar putea însemna, de fapt, o nouă sursă de controverse.

În întreaga lume, se așteaptă ca activitatea de audit să se intensifice în 2024. Disputele vor continua să fie din ce în ce mai granulare, solicitând o documentație mai voluminoasă, implicând echipe și tehnologii mai specializate în cadrul administrațiilor fiscale. Conformitatea fiscală va continua să solicite întreprinderilor să producă o documentație mai detaliată, care să fie livrată în termene mai scurte. Se vor forma legături mai puternice între guvernanța fiscală și tratamentul sancțiunilor – administrațiile fiscale putând oferi un tratament mai blând contribuabililor care demonstrează o guvernanță fiscală solidă.

Analiza este bazată pe observațiile profesioniștilor EY Tax din 75 de jurisdicții, adunate în cadrul sondajului anual EY Tax Policy and Controversy Outlook la începutul anului 2024.

Noi reguli la deducerea TVA au intrat în vigoare: facturile pentru deplasările salariaților trebuie emise obligatoriu pe numele angajatorilor

Autor: Sorin Biban, Tax Partner Biriș Goran

Companiile trebuie să își revizuiască procedurile de decontare în cazul deplasărilor salariaților, după ce Normele Codului fiscal au fost modificate, fiind eliminate prevederile care permiteau deducerea TVA și pentru facturile de cazare sau transport emise pe numele angajaților. Din 30 aprilie, această posibilitate a dispărut din legislație, astfel că singurele facturi care mai pot fi folosite ca documente justificative pentru deducerea TVA sunt cele emise direct pe numele angajatorilor. Regulile vor deveni și mai stricte din 1 iulie, când aceste facturi vor trebui transmise în mod obligatoriu prin sistemul național de facturare electronică, e-Factura.

Regulile de deducere a TVA pentru facturile emise pe numele salariaților au fost modificate semnificativ din 30 aprilie, odată cu publicarea HG nr. 451/2024, act normativ care a actualizat Normele Codului fiscal. Prin această Hotărâre, Guvernul a abrogat prevederile care permiteau unei persoane impozabile să își deducă TVA inclusiv în baza facturilor emise pe numele salariaților săi, aflați în deplasare în interesul serviciului, pentru transport sau cazare în hoteluri ori în alte unități similare, dacă acestea erau însoțite de decontul de deplasare.

Eliminarea acestei prevederi schimbă semnificativ practicile

de deducere, obligând companiile să își revizuiască procedurile interne de decontare. Practic, angajatorii vor trebui să se asigure că facturile prezentate de salariați pentru decontare au fost emise corect, respectând întocmai dispozițiile art. 299 și 319 din Codul fiscal, care stabilesc că, *pentru exercitarea dreptului de deducere a taxei, persoana impozabilă trebuie să dețină o factură care să conțină denumirea/numele și adresa beneficiarului bunurilor sau serviciilor, precum și codul de înregistrare în scopuri de TVA sau codul de identificare fiscală al beneficiarului.*

Această schimbare de abordare în privința deducerilor de TVA vine în contextul în care, de la 1 iulie, comunicarea facturii electronice prin sistemul RO e-Factura va deveni obligatorie în relațiile B2B.

Modificarea pregătește practic terenul pentru migrarea către facturarea electronică a tuturor operațiunilor realizate business-to-business de la 1 iulie, eliminând astfel aproape orice scenariu sau practică în care deducerea TVA să mai fie permisă pentru facturi care nu sunt emise conform noului standard digital. Singurele facturi care nu vor trebui emise în format electronic și transmise în e-Factura nici începând de la 1 iulie sunt cele simplificate, cele emise în tranzacții cu persoane neînregistrate în scopuri de TVA în România, precum și pe cele emise pentru livrări intracomunitare sau exporturi.

Vă reamintim că, începând de la 1 iulie, termenul pentru transmiterea facturilor în sistemul RO e-Factura va fi de cinci zile calendaristice, iar nerespectarea lui va aduce amenzi diferențiate în funcție de mărimea contribuabililor: companiile mari riscă amenzi de la 5.000 la 10.000 de lei, cele mijlocii – de la 2.500 la 5.000 de lei, iar cele mici și persoanele fizice – de la 1.000 la 2.500 de lei.

Mai mult chiar, tot de la 1 iulie, apare și o altă sancțiune pentru nerespectarea obligației de a transmite factura prin

sistemul RO e-Factura, sau pentru primirea și înregistrarea unor facturi ce nu au fost transmise prin sistem – pentru astfel de practici, companiile vor risca o amendă de 15% din valoarea facturii (inclusiv TVA).

Noi obligații de raportare în e-Transport au intrat în vigoare. Companiile locale trebuie să obțină coduri UIT și pentru nontransferurile internaționale

Autor: Cristina Săulescu, Cabot Transfer Pricing

Autoritățile au modificat din nou cadrul legal de funcționare al sistemului național e-Transport, de data aceasta printr-o ordonanță de urgență aplicabilă deja. Actul normativ extinde, printre altele, lista contribuabililor obligați să facă raportări în e-Transport, stabilind reguli de declarare pentru transporturile internaționale de mărfuri care intră în sfera nontransferurilor și stocurilor la dispoziția clientului. De asemenea, sunt introduse și noi operațiuni scutite de raportări în sistem, dar și precizări suplimentare legate de aplicarea regimului de sancționare aferent e-Transport.

Modificările au fost făcute prin OUG nr. 43/2024, în vigoare din 30 aprilie, care reglementează noi categorii de contribuabili care au obligații de raportare e-Transport pentru transporturi rutiere internaționale de mărfuri.

Astfel, pentru operațiuni comerciale reprezentând un nontransfer, obligația de raportare revine:

- prestatorilor de servicii din România, atât pentru bunurile descărcate pentru prestarea de servicii, cât și pentru bunurile rezultate reexpediate în statul partenerului comercial;
- beneficiarilor din România, atât pentru bunurile expediate în scopul prestării de servicii în UE, cât și pentru bunurile reexpediate în România;

De asemenea, tot în cazul transporturilor internaționale de mărfuri, pentru operațiunile ce se subscriu regimului de stocuri la dispoziția clientului, obligația de raportare revine:

- clienților din România, în situația în care România este statul membru către care au fost expediate sau transportate bunurile atât pentru bunurile descărcate pe teritoriul României, cât și pentru bunurile livrate într-un stadiu ulterior după sosire, către altă persoană impozabilă din România sau în cazul în care bunurile respective sunt returnate în statul membru din care au fost expediate sau transportate inițial;
- furnizorilor din România , în situația în care România este statul membru din care au fost expediate sau transportate bunurile atât pentru bunurile expediate din România, cât și în cazul în care bunurile respective sunt returnate în România.

Același act normativ mai stabilește și două noi tipuri de operațiuni exceptate de la raportări: transporturile de produse accizabile pentru care se utilizează sistemul EMCS, precum și transporturile de colete poștale cu o greutate maximă de 31,5 kg și care conțin bunuri cu sau fără valoare comercială, realizate de furnizorii autorizați de asemenea servicii.

În plus, Ordonanța mai aduce și o serie de clarificări punctuale privind aplicarea sancțiunilor aferente e-Transport.

Mai exact, autoritățile au clarificat, printr-o prevedere expresă, că amenzile pentru neraportarea transporturilor internaționale de bunuri, care vor fi cuprinse între 20.000 și 100.000 de lei, se vor aplica numai pentru faptele săvârșite și constatate începând cu 1 iulie 2024.

Suplimentar, actul normativ relaxează ușor regimul sancțiunilor complementare care se aplică transporturilor fără coduri UIT, stabilind că sancțiunea confiscării bunurilor nu se mai impune dacă bunurile respective au fost înregistrate corect și complet în evidențele contabile ale contribuabilului.

Tax Magazine Nr. 2 – martie – aprilie 2024

Sumar Tax Magazine Nr. 2/2024

Cuprins | Table of contents
Editorial
Luisiana Dobrinescu – Tot înainte!
De actualitate
Biriș Goran – Tax alert. Modificări fiscale aplicabile în mai 2024
Adina Bănici, Bianca Țigan – Interes uriaș pentru instalarea de panouri fotovoltaice: aspecte contabile și fiscale pe care companiile trebuie să le ia în calcul
Cristina Săulescu – Noi taxe și impozite se plătesc în contul unic. Nomenclatorul obligațiilor fiscale a fost modificat

Impozite directe
Elena Geageac, Oana Coancă – Prin ce mecanisme s-ar putea reduce la 0 un potențial impozit minim global suplimentar rezultând din aplicarea regulilor Pillar II? Prezentare generală și aspecte-cheie
Procedură fiscală
Daniela-Ioana Stăncioi – Revizuirea hotărârilor judecătoreşti în temeiul art. 21 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ pentru încălcarea principiului priorităţii dreptului Uniunii Europene
Bianca Chiurtu – Practica neunitară a instanțelor judecătorești privind solicitarea contribuabililor de restituire a sumelor achitate în baza unui titlu de creanță nelegal și a dobânzii fiscale aferente
Marilena Ene – Protecția drepturilor omului în cauzele de drept fiscal. Analiza jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului
Raluca Petrariu – Suspendarea executării deciziei de impunere
Ioan Mircea David, Lelia Ioana Dima – Contestarea măsurilor asigurătorii în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală. Situații în care penalul și civilul se completează reciproc
Jurisprudență fiscală națională
Anca-Mihaela Ion – Sinteză de jurisprudență fiscală națională
Jurisprudența fiscală a instanțelor europene
Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada martie-aprilie 2024

Tot înainte!

Autor: ***Luisiana Dobrinescu,***

doctor în drept și avocat, managing partner al Dobrinescu Dobrev SCA

Sfârșitul primului trimestru al anului fiscal 2024 nu se poate lăuda a fi fost unul foarte optimist.

Cu un număr de contribuabili plătitori în scădere, dar cu nevoi bugetare în creștere, guvernul a considerat oportun să crească impozitarea celor care oricum plăteau.

Nicio evoluție cu privire la recuperarea marilor arierate și nicidecum cu privire la cinstita evaziune (adică acea profundă, complet la negru).

Aflat în an electoral, cu un număr al pensionarilor în creștere – de la 48 de ani cei speciali – guvernul, în diferitele sale culori, trebuie să atragă fonduri și, deci, voturi ale marii mase, însă cu minim de efort.

În această ordine de idei, au crescut de la 7.000 lei la aproximativ 20.000 lei plafonul maxim pentru contribuția anuală la CASS a tuturor PFA-urilor, au eliminat dramatic și fără o justificare coerentă majoritatea microîntreprinderilor, au instituit impozitul minim pe cifra de afaceri pentru marile companii. În plus, creșterea repetată a salariului minim este resimțită dramatic și constant în creșterea plafonului contribuțiilor obligatorii.

Disperarea după bani a fost atât de mare, încât legislația privind microîntreprinderile s-a schimbat în cursul lunii martie 2024, cu impact de la 1 ianuarie 2024.

Mai mult, a existat un experiment social pentru testarea nivelului de cunoștințe în drept avansat, prin faptul că, timp de aproape trei luni, definiția de care depindea încadrarea unei societăți la statutul de microîntreprindere sau de plătitoare de impozit pe profit era preluată din legislația privind IMM-urile, nici contribuabilii și nici reprezentanți autorităților fiscale neavând nicio idee despre modul de interpretare.

Concret, plafonul maxim de 500.000 euro cifră de afaceri, care limitează încadrarea în statutul de microîntreprindere, a fost stabilit a se aplica cumulat, tuturor întreprinderilor legate.

În acest context, tot mediul de afaceri care deținea calitatea de asociat în mai multe societăți a început să analizeze dacă acestea îndeplinesc condițiile de întreprindederi legate, partenere sau autonome și dacă, cumva, domeniile de activitate în care acesta activau se situau pe o piață adiacentă sau nu.

Am avut un client care mi-a solicitat stânjenit o întâlnire, în cursul termenului de împăcare din cadrul procedurii de divorț pe care o inițiase, întrucât atât el, cât și soția lui erau asociați (în procente diferite și alături de terți asociați diferiți) în două societăți cu profil complet diferit. Or acest lucru ducea la pierderea statutului de microintreprindere pentru ambele societăți.

Pe lângă propriile cuvinte de bine pe care le aveam oricum la adresa acestor modificări legislative care încalcă la rând toate principiile enumerate în primele articole ale Codului fiscal, am simțit șocul vieții reale, în care doi oameni, căsătoriți de mai bine de 25 de ani, divorțau din rațiuni… fiscale. Cât de multă lipsă de asumare a legiuitorului aflat în an electoral în a evita să spună fățiș că elimină pur și simplu microîntreprinderile, găsind tot felul de combinații pompoase? Câtă disperare pe doi oameni modești din punct de vedere financiar, dar hotărâți să supraviețuiască într-un oraș mic din România?

Vom vedea statisticile de la sfârșitul anului, însă cu siguranță vor fi mii de firme lichidate voluntar, ale micilor antreprenori.

Din păcate, un tratament la fel de agresiv l-au primit și liber profesioniștii – fix aceia de care spunem că România are nevoie – pentru că nu mai găsim un zugrav, un instalator, un electrician, cineva care să ne repare prin casă.

Ei bine, toți aceștia vor plăti CASS plafonată la 60 de salarii minime pe țară (față de 24, anterior) și vor mai plăti încă o contribuție la CASS dacă obțin orice alte tipuri de

venituri (chirii, dividende, activități agricole). Poate că cei care se decurcă pe cont propriu au două vieți și atunci trebuie să fie asigurați dublu la sănătate!?

Nu înțeleg ce matematică urmează legiuitorul nostru și ce politică de emigrare, pentru că în ultimele luni, de la micii meseriași, până la persoanele cu afaceri semnificative, am auzit ba de opțiunea de a a pleca la muncă în străinătate, ba de cea de a-și deschide firme în afara României, cu ideea serioasă de a-și schimba chiar rezidența fiscală.

Și uite așa am închis cercul vicios, ajungând în punctul din care am plecat, acela al numărului în scădere al contribuabililor, comparativ cu nevoile bugetare în creștere (reconstrucția Ucrainei, creșterea pensiilor etc.).

Tot înainte, către luna decembrie, când vor crește taxele despre care acum se declară că sigur nu vor crește!

Acesta este Editorialul nr. 2/2024 al revistei Tax Magazine. Detalii despre abonament găsiți aici.

Un pas înainte către inovație: aplicarea oportună a facilității fiscale pentru

activitățile de C&D în actualul context economic

Autori: Andra Cașu, Partener, liderul departamentului Taxe directe, EY România

Teona Braia, Manager, Taxe directe, EY România

Legislația fiscală din România oferă pentru anul în curs, în ciuda mutitudinii de modificări legislative din ultimii doi ani, un cadru bun prin care sunt sprijinite activitățile de cercetare-dezvoltare (C&D). Cu toate că unele facilități fiscale au fost modificate (spre exemplu, facilitatea fiscală pentru lucrătorii din IT) pe linia asigurării unor venituri mai mari la bugetul de stat, companiile au oportunitatea să valorifice ceea ce a rămas încă valabil din sfera facilităților fiscale, iar beneficiile recunoscute pentru segmentul de C&D nu sunt deloc de neglijat.

Anul 2024 deschide noi orizonturi și provocări pentru companiile care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare, fiind important din mai multe puncte de vedere.

În primul rând, schimbările propuse în cadrul BEPS 2.0 au potențialul de a revoluționa peisajul fiscal internațional, impunând un impozit minim global pentru marile companii multinaționale (MNEs) cu o cifră de afaceri de peste 750 milioane euro anual. Aceste modificări vor avea un impact semnificativ asupra modului în care sunt gestionate operațiunile fiscale și strategiile de planificare ale MNEs.

BEPS 2.0 impune un impozit minim de 15% pentru companiile multinaționale, urmând ca orice diferență dintre impozitul efectiv și acest procent să fie plătit în țara în care se datorează, cu anumite excepții. Astfel, orice element prin care se reduce baza impozabilă, inclusiv facilitățile fiscale, ar putea duce la un impozit efectiv sub 15%, anulând astfel

relevanța acestor stimulente fiscale. Deși impozitul minim global impus de BEPS 2.0 se va plăti abia în 2026, acesta se aplică începând cu anul 2024. Este relevant, prin urmare, pentru companiile care aplică facilități fiscale sau care doresc să le aplice (precum profitul reinvestit, supra-deducerea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare) să aibă în vedere și acest aspect. Momentan, legiuitorul nu a venit să clarifice aceste aspecte.

Anul acesta a marcat închiderea anului 2017 din punct de vedere fiscal, întrucât pentru acesta s-a împlinit termenul de prescripție extinctivă. Practic, împlinirea termenul de prescripție a avut drept consecință închiderea căii pentru aplicarea retroactivă a facilității fiscale pentru anul 2017. Este important de precizat faptul că suspendarea termenului de prescripție în perioada pandemiei a condus la extinderea acestuia, oferind implicit și o extindere a termenului pentru care facilitățile fiscale pot fi aplicate retroactiv. În acest context, cu titlu de exemplu, precizăm că **anul 2018 urmează să se prescrie în martie 2025, ceea ce oferă companiilor posibilitatea revizuirii proiectelor de cercetare-dezvoltate inițiate în trecut și identificarea acelora pentru care se poate aplica această facilitate.**

Nu în ultimul rând, putem spune că în prima parte a acestui an a fost sedimentată noua procedură privind certificarea activităților de cercetare și dezvoltare de către experții desemnați, având în vedere faptul că există deja certificări acordate. Fiind aplicabilă din 2023, această nouă procedură a reprezentat o modalitate de consolidare și recunoaștere a eforturilor de inovare ale companiilor și oferă o cale pentru accesarea într-un mod mai sigur a beneficiilor fiscale aferente cheltuielilor de cercetare-dezvoltare.

În lumina acestor provocări și oportunități, considerăm prioritară pentru companii analiza proactivă a potențialului aplicării facilităților fiscale pentru C&D. O evaluare atentă a situației actuale și a opțiunilor disponibile în domeniul

C&D poate ajuta în optimizarea strategiei fiscale, maximizarea economiilor de costuri, dar și poziționarea companiilor în rândul unor angajatori inovatori.

Nu mai puțin important este contextul global, în care domeniului cercetării-dezvoltării îi este recunoscut rolul primordial în avansul tehnologiei și al inovației, prin urmare, la nivel global, stimularea C&D și susținerea prin măsuri fiscale a depășit stadiul de trend, devenind parte esențială a strategiilor de dezvoltare a companiilor și a guvernelor pe următorii ani.

Practica acestui început de an ne-a arătat că limitarea facilității fiscale pentru sectorul IT a stimulat tot mai multe companii să se orienteze către oportunitatea de a aplica facilitatea de C&D.

În acest context, acum este momentul să se analizeze proiectele prezente ale companiei și – de ce nu? – și cele din trecut (i.e., 2018 inclusiv, an care încă nu este prescris din punct de vedere fiscal) și acolo unde există un element de noutate, inovație, creativitate în activitatea desfășurată, este momentul să se demareze o analiză de eligibilitate și cost-beneficiu în vederea concluzionării asupra impactului pozitiv al aplicării facilităților de C&D pentru companie.